യോഗവാസിഷ്ഠഃ/പ്രകരണമ് 6
(നിർവാണപ്രകരണം ഉത്തരാർധം)/സർഗം 197

ശ്രീരാമ ഉവാച .
തഥാ കുരു മുനിശ്രേഷ്ഠ യഥാ-വൈ/വധിക+ക്രമമ് .
അസംദേഹമിമം സമ്യ/ഗവ-ഗച്ഛാമി മാനദ .. 1
ശ്രീവസിഷ്ഠ ഉവാച .
യേ തേ വൈവ-ധികാ രാമ ത ഏതേ മാനവാ ഭുവി .
തേഷാം ദാരിദ്ര്യ-ദുഃഖം യത്-തദജ്ഞാനം മഹാതപഃ .. 2
യത്തന്മഹാവനം പ്രോക്തം ഗുരു-ശാസ്ത്ര+ക്രമാദി തത് .
യദുദ്യ-താസ്തേ+ ഗ്രാസാർഥം ജനാ ഭോഗാർഥിനോ ഹി തേ .. 3
ഭോഗൗഘാഃ സിദ്ധിമായാന്തു മമ നിഷ്/കൃപണോ ജനഃ .
അനപേക്ഷിത-കാര്യാർഥഃ ശാസ്/ത്രാദൗ സംപ്ര-വർതതേ .. 4
ഭോഗാർഥം-സം/പ്രവൃത്തോഽപി+ പ്രാപ്നോ+ത്യ+ഭ്യാ-സതഃ ക്രമാത് .
ജന്തു+ശ്ചിന്തിത-മേവാ+ദ്യ/പദം പരവശോഽപി സൻ .. 5
ദാർവർഥമുദ്യതോ ഭാവീ യഥാ സംപ്രാപ്ത-വാന്മണിമ് .
ഭോഗാർഥ-മാത്തശാസ്ത്രോഽയം തഥാപ്നോതി ജനഃ പദമ് .. 6
കിം സ്യാച്-ഛാസ്ത്രവിചാരാഭ്യാ/മിതി-സം/ദേഹ-ലീലയാ .
കശ്ചിത്പ്രവർതതേ പശ്ചാ/ദാപ്നോതി പദമുത്തമമ് .. 7
അദൃഷ്ടോ+ത്തമ-ത+ത്ത്വാർഥഃ ശാസ്/ത്രാദൗ സംപ്ര-വർതതേ .
സംദേഹേ-നാർഥ-ഭോഗാർഥം ജനഃ പ്രാപ്നോതി തത്പദമ് .. 8
അന്യഥാ-സം/പ്രവർതന്തേ ശാസ്ത്രൈർ/വാസനയാ ജനാഃ .
അന്യ/ദാസാ-ദയ+ന്ത്യാദ്യം മണിം-വൈ/വധികാ ഇവ .. 9
പരോപകാരേഽവിരതം/ സ്വഭാവേന+ പ്രവർതതേ .
യഃ സ സാധുരിതി പ്രോക്തഃ പ്രമാണം/ ത്വസ്യ ചേഷ്ടിതമ് .. 10
സാധ്വാ/ചാര-വശാ+ല്ലോകോ ഭോഗ-സംപ്രാപ്തി-ശങ്കയാ .
സംദേഹ+ശ്ചാപ്യ-ത+ത്ത്വ+ജ്ഞഃശ് ശാസ്ത്രാദൗ സംപ്ര-വർതതേ .. 11
ഭോഗാർഥം-സം/പ്രവൃത്തോഽസൗ ഭോഗമോക്ഷാ-വുഭാ-വപി .
തസ്മാത്/പ്രാപ്നോതി ദാർ/വർഥീ വനാ+ച്ചിന്താമണിം യഥാ .. 12
കേചിച്-ചന്ദന-ദാരൂണി കേചി+ച്ചിന്താമണിം മണിമ് .
കേചി+ത്സാമാന്യ-രത്നാനി പ്രാപ്നുവന്തി യഥാ വനാത് .. 13
കേചിത്കാമം കേചിദർഥം കേചി+ദ്ധർമ+ത്രയം തു വാ .
കേചിന്മോക്ഷ-മശേഷം ച ലഭന്തേ ശാസ്ത്ര-തസ്തഥാ .. 14
വർഗ+ത്രയോപ-ദേശോ ഹി ശാസ്ത്രാദി+ഷ്വസ്തി രാഘവ .
ബ്രഹ്മ+പ്രാപ്തിസ്ത്വ/വാച്യ+ത്വാൻ-നാസ്തി തച്ഛാസനേ+ഷ്വപി .. 15
കേവലം സർവവാക്യാർഥൈർ/ധ്വന്യ-മാനാവ-ഗമ്യതേ .
കാല+ശ്രീഃ പ്രസവേ-നേവ+ സ്വയം സ്വാനു-ഭവേന സാ .. 16
സർവാർ/ഥാതി-ഗതം ശാസ്ത്രേ വിദ്യതേ ബ്രഹ്മവേദനമ് .
സർവഗാതി/ഗതം സ്വച്ഛം ലാവണ്യമിവ യോഷിതി .. 17

ന-ശാസ്+ത്രാ+ന്ന ഗുരോർവാക്യാൻ-ന-ദാനാ+ന്നേശ്വരാർച്ച-നാത് .
ഏഷ സർവ-പദാതീതോ ബോധഃ സംപ്രാ+പ്യതേ പരഃ .. 18
ഏതാന്യ-കരണാ+ന്യേവ കാരണത്വം ഗതാന്യലമ് .
പരമാത്-മൈക-വിശ്രാന്തൗ യഥാ രാഘവ ത+ച്ഛൃണു .. 19
ശാസ്ത്രാ-ദഭ്യാസ-യോഗേന ചിത്തം യാതം വിശുദ്ധതാമ് .
അനിച്ഛ-ദേവ-മേവാശു പദം പശ്യതി പാവനമ് .. 20
ഏതച്-ഛാസ്ത്രാദ-വിദ്യായാഃ സാത്ത്വികോ ഭാഗ ഉച്യതേ .
താമസഃ സാത്ത്വികേ-നാസ്യാ/ഭാഗേനാ-യാതി സംക്ഷയമ് .. 21
നൂനം മലം പ്രധാനേന+ ക്ഷാലവച്-ഛാസ്ത്ര-രൂപിണാ .
പുരുഷഃ ശുദ്ധതാമേതി പരമാം വസ്തു-ശക്തിതഃ .. 22
അനിച്ഛയോ-രേവ യഥാ സപ്ത-സപ്തി-സമുദ്രയോഃ .
പ്രാഗദൃശ്യം തൃതീയത്വം സ്വഭാവ-വശതഃ സ്വതഃ .. 23
സ്വസം-നിധാന-മാത്രേണ വിദിത+പ്രതിഭാസനമ് .
സദസ+ന്മയമാ-ഭോഗി+ പ്രതിബിമ്ബം പ്രവർതതേ .. 24
മുമുക്ഷു-ശാസ്ത്രയോ-രേവം മിഥഃ സംബന്ധമാത്രതഃ .
സർവസംവിത്പദാതീത-മാത്മജ്ഞാനം പ്രവർതതേ .. 25
അനയോഃ പ്രേക്ഷണാദ്-ദേഹേ വിവേകോ ജായതേ യഥാ .
തഥാ+സ്വ-ഭാവതഃ ശാസ്ത്ര/വിവേകാജ്-ജ്ഞേയ-വേദനമ് .. 26
ലോഷ്ടേന ലോഷ്ടം സലിലേ+ ക്ഷാലയൻബാലകോ യഥാ .
ക്ഷയേണ ലോഷ്ടയോർഹസ്ത/നൈർമല്യം ലഭതേ പരമ് .. 27
തഥാ ശാസ്ത്ര-വികൽ-പൗഘൈർ/വികല്പാംശ്-ചേതനാദ്/ബുധഃ .
ക്ഷാലയൻസ്വ/വിചാരേണ പരമാം യാതി ശുദ്ധതാമ് .. 28
മഹാവാക്യാർഥ-നിഷ്യന്ദം സ്വാത്മ+ജ്ഞാന-മവാപ്യതേ .
ശാസ്ത്രാദേ-രിക്ഷു-രസതഃ സ്വാ+ദ്വിവ+ സ്വാനു-ഭൂതിതഃ .. 29
പ്രഭാ-ഭിത്യോഃ സമാസങ്ഗാ+ദ്യഥാ//ലോകോ/നു-ഭൂയതേ .
ശ്രുത+ശ്രുത-വതോഃ സങ്ഗാ-ദാത്മജ്ഞാനം തഥാ ഭവേത് .. 30
ത്രിവർഗ-മാത്രസിദ്ധ്യൈ യൻ-ന-മോ+ക്ഷായ-ച ത+ച്ഛ്രുതമ് .
വിപുല+ശ്രുതചർചാസു തുച്ഛ-മശ്രുത-മേവ തത് .. 31
തച്-ഛ്രുതം യത്കില+ ജ്ഞപ്ത്യൈ സാ ജ്ഞപ്തിഃ സമതാ യയാ .
തത്സാമ്യം യത്ര സൗഷുപ്തീ+ സ്ഥിതിർ-ജാഗ്രതി ജായതേ .. 32

ഏവം ഹി സർവ-മേതത്തച്-ഛാസ്ത്രാ-ദേഃ സമവാപ്യതേ .
തസ്മാ+ത്സർവ+പ്രയത്നേന ശാസ്ത്രാദ്യ+ഭ്യാസമാ-ഹരേത് .. 33

ശാസ്ത്രാർഥ-ഭാവന-വശേന ഗിരാ ഗുരൂണാം
സത്സങ്ഗമേന നിയമേന ശമേന രാമ .
തത്/പ്രാപ്യതേ സകല-വിശ്വ-പദാദ-തീതം
സർവേശ്വരം പരമ-മാദ്യ-മനാദി-ശർമ .. 34

ഇത്യാർഷേ ശ്രീവാസിഷ്ഠമഹാരാമായണേ വാല്മീകീയേ മോക്ഷോ-പായേഷു
നിർവാണപ്രകരണേ ഉത്തരാർധേ ശാസ്ത്ര-മാഹാത്മ്യം നാമ സപ്ത-നവ+ത്യധിക-

ശതതമഃ സർഗഃ .. 197 ..

ഓം

***

CHECKED BY GURU P.R.IYER
10.1.2024